

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul prezentului document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Notă informativă privind jurisprudența Curții nr. 142

Iunie 2011

Ponomaryovi c. Bulgariei - 5335/05

Hotărâre din 21.6.2011 [Secția a IV-a]

Articolul 14

Discriminare

Obligația impusă străinilor, care nu sunt titulari ai unui permis de ședere permanent, de a plăti taxe de școlarizare pentru învățământul secundar: *violare*

În fapt – În temeiul prevederilor Legii din 1991 privind învățământul național, doar resortisanții bulgari și anumite categorii de străini aveau dreptul la învățământul primar și secundar gratuit. Reclamanții sunt doi elevi de naționalitate rusă, crescuți de mama acestora în Bulgaria. La momentul faptelor, doar mama avea un permis de ședere permanent, deși copii săi aveau dreptul să locuiască cu aceasta în calitate de membri de familie. În cererea lor depusă în fața Curții Europene, reclamanții au considerat ca fiind discriminatorii taxele de școlarizare pe care au fost obligați să le achite (800 și 2 600 EUR respectiv) pentru învățământul lor secundar în Bulgaria, din moment ce acesta era gratuit pentru resortisanții bulgari și pentru străinii titulari de permise de ședere permanente.

În drept – Articolul 14 din Convenție coroborat cu articolul 2 din Protocolul nr.1

a) *Aplicabilitatea* – Accesul la instituțiile de învățământ existente la un moment dat, este inerent dreptului la instruire prevăzut de articolul 2 din Protocolul nr.1. Deși înscriși și școlarizați în școli secundare, create și administrate de Statul Bulgar, reclamanții au fost obligați, din cauza naționalității și a statutului lor în materie de imigrare, de a achita taxele de școlarizare pentru a putea beneficia de învățământul secundar. De asemenea, capătul de cerere intră în câmpul de aplicare al articolului 2 din Protocolul nr.1 și articolul 14 din Convenție este aplicabil.

b) *Fondul* – Reclamanții fiind obligați, din cauza naționalității și statutului lor în materie de imigrare, să achite taxe de școlarizare, au fost, în mod evident tratați mai puțin favorabil decât alte persoane într-o situație comparabilă cu statutul lor personal. Curtea trebuie deci să examineze dacă această diferență de tratament este justificată de o manieră obiectivă și rezonabilă.

Statul poate avea motive legitime de a limita beneficiul serviciilor publice costisitoare (de exemplu asistența socială sau îngrijirile medicale) imigranților de scurtă durată sau persoanelor aflate ilegal care, în principiu, nu contribuie la finanțarea acestora. Argumente similare pot fi invocate până la un anumit punct și în domeniul învățământului, dar nu fără anumite rezerve. Recunoscând că învățământul este o activitate costisitoare și complexă de organizat și că statul trebuie să asigure un echilibru între nevoile persoanelor ce intră sub jurisdicția sa și capacitatea sa limitată de a răspunde, Curtea nu poate face abstracție de faptul că, contrar altor servicii publice, dreptul la instruire este direct protejat de Convenție. Acesta este un serviciu public de o natură deosebită, care profită nu numai utilizatorilor, dar, de asemenea, și societății în general și este indispensabil pentru respectarea drepturilor omului.

Cu cât nivelul de studii este mai înalt, cu atât marja de apreciere a statului este mai largă, de o manieră invers proporțională importanței pe care o prezintă studiile pentru persoanele în cauză și societate în general. Astfel, la nivel universitar, care rămâne a fi până în prezent o opțiune pentru mulți, taxele de școlarizare mai înalte pentru străini – sau taxele în general – pare a fi un lucru curent și ar putea, în circumstanțe similare celor prezente, să fie pe deplin justificate. Situația este diferită în învățământul primar, care permite învățarea noțiunilor elementare de lectură, scris și aritmetică, precum și integrarea în societate, dar și o primă experiență socială și care este obligatoriu în majoritatea statelor. Învățământul secundar, de care este vorba în speță, se află între aceste două extreme. Totodată, din ce în ce mai multe țări ce aderă la noțiunea de societate „bazată pe cunoaștere”, recunosc că acesta joacă un rol din ce în ce mai important în reușita dezvoltării individului și integrarea sa socială și profesională. Într-o societate modernă, a avea doar competențe și cunoștințe elementare constituie o barieră pentru o dezvoltare personală și profesională reușită și împiedică adaptarea individului la mediul său, ceea ce are consecințe grave pentru bunăstarea sa socială și economică. Aceste considerații obligă Curtea să opereze un control mai strict al proporționalității măsurii ce afectează reclamanții.

Reclamanții nu sunt persoane sosite în mod ilegal în Bulgaria și care solicită să beneficieze de serviciile publice, în special învățământul gratuit. Deși aceștia nu dispun de un permis de ședere permanent, autoritățile nu s-au opus faptului ca aceștia să rămână pe teritoriu și nu au avut niciodată intenția serioasă de ai expulza. Este deci evident că nicio considerație în raport cu necesitatea de a micșora fluxul migrației ilegale nu poate fi invocată în speță. Or, autoritățile bulgare nu au luat în considerare un asemenea fapt. De asemenea, legislația nu prevedea posibilitatea de a solicita exonerarea de plata taxelor școlare. Prin urmare, în circumstanțele particulare ale cauzei, obligația impusă reclamanților de a achita taxele de școlarizare pentru învățământul secundar din cauza naționalității lor și a statului în materie de imigrare, nu era justificată.

Concluzie: violare (unanimitate).

Articolul 41: 2 000 EUR fiecărui reclamant pentru daune morale.

© **Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012**

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Poate fi reprodusă în scop necomercial, cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior la Fondul fiduciar pentru drepturile omului. Dacă intenționați să utilizați vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați publishing@echr.coe.int.

© **Council of Europe/ European Court of Human Rights, 2012**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has share it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012**

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>) où de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.